

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2019,

kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 422/2009 Sb., zákona č. 159/2010 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 198/2012 Sb., zákona č. 333/2012 Sb., zákona č. 197/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 82/2015 Sb. a zákona č. 379/2015 Sb., se mění takto:

1. V § 1 odstavec 1 zní:

„(1) Tento zákon upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, odchylky od způsobu rozvržení pracovní doby, zvláštní pravidla pro sjednávání doby trvání pracovního poměru, další vzdělávání pedagogických pracovníků a jejich kariérní systém.“

2. V § 3 odst. 1 písm. a) se slova „způsobilý k právním úkonům“ nahrazují slovem „svéprávný“.

3. V § 4 odst. 1 se slovo „příslušnou“ zrušuje a na konci odstavce se doplňuje věta „Zkouškou podle věty první se prokazuje znalost českého jazyka odpovídající minimálně úrovni B2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky; fyzická osoba, která má vykonávat činnost učitele mateřské školy, učitele prvního stupně základní školy, učitele druhého stupně základní školy nebo učitele všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy, prokazuje znalost českého jazyka odpovídající minimálně úrovni C1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.“.

4. V § 4 odst. 4 se na konci textu písmene b) doplňují slova „nebo jednotlivou zkoušku, která svým obsahem a formou odpovídá zkoušce společné části maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury, podle školského zákona²⁴⁾“.

Poznámka pod čarou č. 24 zní:

„²⁴⁾§ 113 a 113a školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.“

5. V § 4 se na konci odstavce 4 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno d), které včetně poznámky pod čarou č. 25 zní:

„d) která vyučuje předmět v cizím jazyce za podmínek stanovených školským zákonem²⁵⁾“.

---

²⁵⁾§ 13 odst. 3 školského zákona.“.

6. V § 5 odst. 2 se text „a)“ nahrazuje textem „b)“.
7. V § 5 odst. 3 se slova „školský management,“ nahrazují slovy „zaměřeném na organizaci a řízení školství“.
8. V § 6 odst. 1 se na konci textu písmene a) doplňují slova „nebo na přípravu učitelů prvního stupně základní školy“.
9. V § 6 odst. 1 písm. b) se slova „přípravu učitelů prvního stupně základní školy,“ zrušují.
10. V § 7 odst. 1 písm. b) se za slova „případně v akreditovaném“ vkládá slovo „magisterském“.
11. V § 7 odst. 1 se za písmeno f) vkládají nová písmena g) a h), která znějí:
- „g) v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů předmětů výchovného zaměření druhého stupně základní školy nebo střední školy jen pro výuku odpovídajících předmětů výchovného zaměření,
- h) v akreditovaném vysokoškolském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na vychovatelství jen pro výuku předmětů výchovného zaměření,“.
- Dosavadní písmena g) a h) se označují jako písmena i) a j).
12. V § 7 odst. 2 písm. b) se slova „, studijního oboru speciální pedagogika,“ zrušují.
13. Za § 7 se vkládánový § 7a, který včetně nadpisu zní:

„§ 7a

Společné způsoby získání odborné kvalifikace učitele druhého stupně základní školy a učitele všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy

Učitel druhého stupně základní školy a učitel všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu

a) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů druhého stupně základní školy nebo na přípravu učitelů střední školy,

b) jiném než podle písmene a) a

1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů druhého stupně základní školy nebo střední školy, nebo
2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou zaměřeném na přípravu učitelů druhého stupně základní školy nebo střední školy,
- c) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů základní umělecké školy studijního oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu, jen pro výuku odpovídajícího předmětu, nebo
- d) podle § 12 jen pro výuku cizího jazyka.“.

14. V § 8 se odstavec 1 zrušuje.

Dosavadní odstavce 2 až 4 se označují jako odstavce 1 až 3.

15. V § 8 odst. 1 se písmeno b) zrušuje.

Dosavadní písmena c) a d) se označují jako písmena b) a c).

16. V § 8 odst. 1 písm. b) se za slova „základní školy a“ vkládají slova „vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku nebo“.

17. V § 8 odst. 1 písm. c) se slova „odstavce 1“ nahrazují textem „§ 7a“.

18. V § 9 se odstavec 1 zrušuje.

Dosavadní odstavce 2 až 9 se označují jako odstavce 1 až 8.

19. V § 9 odst. 4 písm. a) se slova „odstavce 3, nebo“ nahrazují slovy „odstavce 2,“.

20. V § 9 odst. 4 se za písmeno a) vkládá nové písmeno b), které zní:

„b) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu, a získáním profesní kvalifikace pro činnost instruktora u poskytovatele praktického vyučování podle zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání, nebo“.

Dosavadní písmeno b) se označuje jako písmeno c).

21. V § 9 odst. 4 písm. c) bodě 2 se slovo „nebo“ zrušuje.

22. V § 9 odst. 4 se na konci písmene c) tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se bod 4, který zní:

„4. získáním profesní kvalifikace pro činnost instruktora u poskytovatele praktického vyučování podle zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání.“.

23. V § 9 odst. 5 se slova „3 a 4“ nahrazují slovy „2 a 3“.

24. V § 9 odst. 6 písm. a) se slova „odstavců 1 až 6“ nahrazují slovy „§ 7a nebo podle odstavců 1 až 5“.

25. V § 9 odst. 6 se na konci textu písmene c) doplňují slova „nebo vzděláním podle § 7 odst. 2 nebo § 8 odst. 1“.

26. Za § 9 se vkládá nový § 9a, který zní:

„§ 9a

(1) Zaměstnanci, který je absolventem akreditovaného magisterského studijního programu, může ředitel školy písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele druhého stupně základní školy nebo učitele všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy za splněný na dobu nejdéle 3 letode dne, kdy tuto pedagogickou činnost začal vykonávat.

(2) Zaměstnanci, který je absolventem akreditovaného magisterského studijního programu, jehož zaměření odpovídá charakteru vyučovaného předmětu, a který vykonával souvislou praxi v oboru po dobu nejméně 5 let, může ředitel školy písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele odborných předmětů, praktického vyučování nebo odborného výcviku za splněný na dobu nejdéle 3 letode dne, kdy tuto pedagogickou činnost začal vykonávat.

(3) Zaměstnanci, který je absolventem alespoň středního vzdělání s maturitní zkouškou v oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu, a který vykonával souvislou praxi v oboru po dobu nejméně 5 let, může ředitel školy písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku za splněný na dobu nejdéle 3 letode dne, kdy tuto pedagogickou činnost začal vykonávat.

(4) Zaměstnanci, který je absolventem alespoň středního vzdělání s výučním listem v oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu, a který vykonával souvislou praxi v oboru po dobu nejméně 5 let, může ředitel školy písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele odborného výcviku za splněný na dobu nejdéle 3 letode dne, kdy tuto pedagogickou činnost začal vykonávat.“

27. V § 12 písm. b) se za slovo „akreditovaného“ vkládá slovo „magisterského“.

28. V § 15 se číslo „5“ nahrazuje číslem „4“.

29. V § 16 odst. 1 písmeno h) zní:

„h) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením jiného vzdělávacího programu středního vzdělávání než podle písmene f) a g) a

1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na vychovatelství nebo sociální pedagogiku nebo pedagogiku volného času nebo na přípravu učitelů základní školy nebo střední školy, nebo

2. studiem pedagogiky.“

30. V § 17 odst. 1 písmeno b) zní:

„b) vysokoškolským vzděláním podle § 7 až 9, 12 nebo 14,“.

31. V § 17 odst. 1 písmeno d) zní:

- „d) vzděláním podle § 10 odst. 1,“.
32. V § 17 odst. 1 písmeno f) zní:
- „f) alespoň středním vzděláním s maturitní zkouškou a
1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku,
  2. studiem pedagogiky, nebo
  3. získáním profesní kvalifikace pro činnost samostatného vedoucího volnočasových aktivit dětí podle zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání.“.
33. V § 17 odst. 2 písm. b) bodě 1 se slovo „nebo“ zrušuje.
34. V § 17 odst. 2 se na konci písmene b) tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se bod 3, který zní:
- „3. získáním profesní kvalifikace pro činnost vedoucího volnočasových aktivit dětí podle zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání.“.
35. V § 17 odst. 4 se za slova „Zaměstnanci, který“ vkládají slova „vykonává dílčí přímou pedagogickou činnost v zájmovém vzdělávání ve školách a školských zařízeních pro zájmové vzdělávání a“.
36. V § 17 odst. 4 se slova „§ 10 odst. 1 nebo“ zrušují.
37. V § 18 se na konci písmene b) slovo „nebo“ zrušuje.
38. V § 18 se na konci písmene c) tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno d), které zní:
- „d) zaměřené na speciální pedagogiku a přípravu učitelů základní školy nebo na speciální pedagogiku a přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy.“.
39. V § 20 odst. 1 se na konci textu písmene a) doplňují slova „, psychologických věd nebo zaměřeném na sociální práci“.
40. V § 20 odst. 1 písm. b) bodě 1 se za slovo „vzdělávání“ vkládají slova „v oblasti pedagogických věd“ a slova „a zaměřeném na pedagogiku,“ se nahrazují slovem „, nebo“.
41. V § 20 odst. 1 písm. b) se na konci bodu 2 slovo „nebo“ zrušuje a bod 3 se zrušuje.
42. V § 20 odst. 1 písm. d) bodě 1 se slova „uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku,“ nahrazují slovy „v oblasti pedagogických věd uskutečňovaném vysokou školou, nebo“.
43. V § 20 odst. 1 písm. d) se na konci bodu 2 slovo „nebo“ zrušuje a bod 3 se zrušuje.

44. V § 20 odst. 1 písm. f) bodě 1 se za slovo „vzdělávání“ vkládají slova „v oblasti pedagogických věd“ a slova „a zaměřeném na pedagogiku,“ se nahrazují slovem „, nebo“.
45. V § 20 odst. 1 písm. f) se na konci bodu 2 slovo „, nebo“ nahrazuje tečkou a bod 3 se zrušuje.
46. V § 20 odst. 2 se za písmeno a) vkládá nové písmeno b), které zní:
- „b) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením jiného vzdělávacího programu středního vzdělávání než podle odstavce 1 písm. e) a studiem pro asistenty pedagoga,“.
- Dosavadní písmena b) až e) se označují jako písmena c) až f).
47. V § 20 odst. 2 písm. c) se slova „studium pedagogiky,“ zrušují.
48. V § 20 odst. 2 se na konci písmene c) doplňují body 1 až 3, které znějí:
- „1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání v oblasti pedagogických věd uskutečňovaném vysokou školou,
2. studiem pedagogiky, nebo
3. studiem pro asistenty pedagoga,“.
49. V § 20 odst. 2 písm. e) bodě 2 se slovo „nebo“ zrušuje.
50. V § 20 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno g), které zní:
- „g) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením osmiletého nebo šestiletého programu oboru vzdělání konzervatoře.“.
51. V § 20 se doplňuje odstavec 3, který zní:
- „(3) Asistent pedagoga, který vykonává přímou pedagogickou činnost při výuce uměleckého odborného předmětu vzdělávacího programu v konzervatoři anebo v oboru vzdělání hudba, zpěv, tanec nebo hudebně dramatické umění vyššího odborného vzdělávání, získává odbornou kvalifikaci
- a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti umění zaměřeného na hru na nástroj, umělecko-pedagogického zaměření,
- b) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu zaměřeném na hru na nástroj a
1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd,
2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku, nebo

3. studiem pedagogiky, nebo

c) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením osmiletého nebo šestiletého programu oboru vzdělání konzervatoře.“.

52. V § 21 se za číslo „II.“ vkládají slova „nejvyšší trenérské“ a slovo „trenéra“ se zrušuje.

53. V § 21 písm.e) se slova „nebo středním vzděláním s výučním listem získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání a trenérskou školou tělovýchovných fakult vysokých škol“ zrušují.

54. V § 22 odstavce 3 až 7 znějí:

„(3) Studiem pro asistenty pedagoga se rozumí vzdělání získané studiem ve vzdělávacím programu akreditovaném pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a uskutečňovaném vysokou školou nebo zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků s obsahovým zaměřením na pedagogiku a psychologii.

(4) Studiem v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaným vysokou školou k získání odborné kvalifikace podle tohoto zákona se rozumí vzdělávací program akreditovaný pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

(5) Učitel, který splňuje předpoklad odborné kvalifikace podle § 9 odst. 1 nebo § 11 odst. 1, získává odbornou kvalifikaci pro výuku dalšího předmětu také vzděláním v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti vzdělávání související s charakterem tohoto vyučovaného předmětu.

(6) Pedagogický pracovník, pro kterého je příslušný cizí jazyk rodným jazykem nebo který jej ovládá na úrovni rodného jazyka, splňuje pro účely tohoto zákona předpoklad odborné kvalifikace pro výuku konverzace v tomto cizím jazyce, získal-li alespoň střední vzdělání s maturitní zkouškou, nebo pro výuku tohoto cizího jazyka, získal-li vysokoškolské vzdělání.

(7) Pedagogický pracovník, který vedle přímé pedagogické činnosti, pro kterou má odbornou kvalifikaci, vykonává také další přímou pedagogickou činnost v rámci druhu práce sjednaného v pracovní smlouvě, pro kterou nemá odbornou kvalifikaci, splňuje pro účely tohoto zákona pro tuto další přímou pedagogickou činnost předpoklad podle § 3 odst. 1 písm. b). Věta první se nepoužije u pedagogického pracovníka, který má odbornou kvalifikaci pouze pro příslušný předmět nebo příslušnou aktivitu podle odstavce 6 nebo § 7 odst. 1 písm. e) až i), § 7a písm. c) nebo d), § 8 odst. 2 nebo 3, § 9 odst. 7 nebo 8, § 9a odst. 2 až 4, § 10 odst. 2 nebo § 11 odst. 4 až 6.“.

55. V § 22 se doplňuje odstavec 8, který zní:

„(8) Právnícká osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení může zajišťovat výchovu a vzdělávání po nezbytnou dobu a v nezbytném rozsahu pedagogickým pracovníkem, který nespĺňuje předpoklad odborné kvalifikace, pokud prokazatelně nemůže tyto činnosti zajistit pedagogickým pracovníkem s odbornou kvalifikací. Tím není dotčena odpovědnost ředitele školy nebo školského zařízení za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb podle zvláštního právního předpisu²¹⁾.“.

56. V § 23a se odstavec 3 zrušuje.

Dosavadní odstavce 4 a 5 se označují jako odstavce 3 a 4.

57. V § 23a odst. 3 písm. b) se text „§ 22 odst. 7“ nahrazuje textem „§ 22 odst. 8“ a na konci odstavce 3 se doplňuje věta „Ustanovení § 39 odst. 4 zákoníku práce tím není dotčeno.“.

58. V § 23a odst. 4 se slova „2 až 4“ nahrazují slovy „2 a 3“.

59. V § 24 odst. 3 se slova „s příslušným odborovým orgánem“ nahrazují slovy „s odborovou organizací“.

60. V § 24 odst. 4 se vkládá nové písmeno a), které zní:

„a) v případě podle odstavce 1 na vysokých školách, v zařízeních pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a v jiných zařízeních,“.

Dosavadní písmena a) až c) se označují jako písmena b) až d).

61. V § 24 odst. 4 se na začátek písmene b) vkládají slova „v případě podle odstavce 2“ a slova „na základě akreditace udělené ministerstvem,“ se nahrazují slovy „, jimž byla ministerstvem udělena akreditace podle tohoto zákona,“.

62. V § 24 odst. 5 se text „a)“ nahrazuje textem „b)“.

63. V § 24 odst. 7 se text „b)“ nahrazuje textem „c)“ a na konci odstavce se doplňují věty „V případě souběhu důvodů snížení rozsahu volna k samostudiu podle věty třetí a čtvrté se sníží rozsah volna k samostudiu podle důvodu, který z hlediska snížení jeho rozsahu převažuje. Jestliže snížení rozsahu volna činí necelý den, zaokrouhlí se na půlden.“.

64. V § 24 se odstavec 8 včetně poznámky pod čarou č. 9a zrušuje.

65. Za § 24 se vkládá nový § 24a, který včetně nadpisu zní:

„§ 24a

Adaptační období učitele

Právnícká osoba vykonávající činnost školypodporuje učitele po dobu jeho adaptačního období, a to zejména tím, že průběžně a pravidelně hodnotí s učitelem jeho pedagogickou činnost, učitele metodicky vede a seznamuje ho s podmínkami provozu školy a s její dokumentací. Adaptační období učitele je období od vzniku prvního pracovního poměru do skončení 2 let trvání pracovního poměru právnické osobě vykonávající činnost školy. Adaptační období učitele se prodlužuje o dobu trvání celodenních překážek v práci, pro které učitel práci nekoná, pokud tyto překážky trvají nepřetržitě déle než 4 měsíce.“.

66. V § 27 odst. 2 písm. a) se slovo „typ,“ zrušuje a slova „; typvzdělávacího programu vyjadřuje druh dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků“ se nahrazují slovy „a okruh pedagogických pracovníků, jimž je vzdělávací program určen“.

67. V § 27 odst. 2 se na začátek písmene c) vkládají slova „celkovou hodinovou dotaci a“.

68. V § 27 odst. 2 se za písmeno c) vkládá nové písmeno d), které zní:

„d) jméno, popřípadě jména, a příjmení odborného garanta, který odpovídá za kvalitu vzdělávacího programu a kvalitu jeho uskutečňování, a jeho odborné předpoklady pro vzdělávací program,“.

Dosavadní písmeno d) se označuje jako písmeno e).

69. V § 27 odst. 2 písm. e) se slova „a garantů“ zrušují.

70. V § 27 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena f) a g), která znějí:

„f) způsob ukončení a vyhodnocení vzdělávacího programu a

g) vzor osvědčení.“.

71. V § 27 odst. 3 písm. b) se slova „nebo cíli“ nahrazují slovy „, cíli nebo okruhem pedagogických pracovníků, pro něž je určen,“.

72. V § 27 odst. 3 písm. c) se slova „lektorů nebo garantů“ nahrazují slovy „lektora nebo odborného garanta“.

73. V § 28 odst. 3 se na konci textu písmene b) doplňují slova „, okruh pedagogických pracovníků, jimž je vzdělávací program určen“.

74. V § 28 odst. 3 písm. c) se slova „lektorů a garantů“ nahrazují slovy „lektora nebo odborného garanta“.

75. Za § 28 se vkládá nový § 28a, který včetně nadpisu zní:

„§ 28a

Povinnosti vzdělávací instituce

(1) Vzdělávací instituce je povinna

a) uskutečňovat vzdělávací program v souladu s rozhodnutím o akreditaci,

b) vésta uchovávat dokumentaci o uskutečňování vzdělávacího programu,

c) oznámit ministerstvu bezodkladně změnu sídla nebo názvu a zrušení nebo zánik, nejde-li o vzdělávací instituci zapsanou ve školském rejstříku.

(2) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem rozsah, způsob vedení a dobu uchovávání dokumentace o uskutečňování vzdělávacího programu.“.

76. V § 29a odst. 1 písm. a) bodě 2 se slova „v souvislosti s výkonem činnosti pedagogického pracovníka“ nahrazují slovy „, pokud jeho spáchání ohrožuje důvěru v řádný výkon činnosti pedagogického pracovníka nebo v řádné uskutečňování akreditovaného vzdělávacího programu“.

CELEX: 32011L0093

77. V § 29a odst. 1 písm. b) se slova „výkonu akreditované činnosti“ nahrazují slovy „uskutečňování akreditovaného vzdělávacího programu“.

CELEX: 32011L0093

78. V § 29a odst. 2 se za slovo „bezúhonnost“ vkládají slova „v případě podle odstavce 1 písm. a)“ a za větu první se vkládají věty „Cizinec, který je nebo byl státním občanem jiného členského státu Evropské unie nebo má nebo měl adresu bydliště v jiném členském státě Evropské unie, může místo výpisu z evidence obdobné Rejstříku trestů doložit bezúhonnost výpisem z Rejstříku trestů s přílohou obsahující informace, které jsou zapsané v evidenci trestů jiného členského státu Evropské unie podle jiného právního předpisu¹⁵⁾. Cizinec, který není nebo nebyl státním občanem jiného členského státu Evropské unie nebo nemá nebo neměl adresu bydliště v jiném členském státě Evropské unie, prokazuje bezúhonnost dokladem obdobným výpisu z evidence Rejstříku trestů státu, jehož je státním příslušníkem, nebo výpisem z evidence Rejstříku trestů, v jehož příloze jsou tyto informace obsaženy. Nevydává-li tento stát výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad, předloží fyzická osoba čestné prohlášení o bezúhonnosti učiněné před notářem nebo jiným příslušným orgánem státu, jehož je občanem, nebo před notářem nebo jiným příslušným orgánem státu posledního pobytu. Tyto doklady nesmí být starší než 3 měsíce.“.

CELEX: 32011L0093

32009S0315

79. V § 29a odst. 2 se slovo „deseti“ nahrazuje číslem „10“ a slovo „jednoho“ se nahrazuje číslem „1“.
80. V § 29a odst. 3 se za slova „osoby se“ vkládají slova „v případě podle odstavce 1 písm. b)“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Řízení o akreditaci vzdělávací instituce nebo vzdělávacího programu zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle zákona č. 563/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Řízení o akreditaci vzdělávacího programu pro další vzdělávání pedagogických pracovníků podle § 24 odst. 1 zákona č. 563/2004 Sb. zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se zastavují.
2. Získání odborné kvalifikace podle zákona č. 563/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstává nedotčeno.
3. Odborná kvalifikace získaná studiem, které bylo zahájeno přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se posuzuje podle zákona č. 563/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
4. Fyzická osoba, která prokázala znalost českého jazyka podle § 4 zákona č. 563/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se považuje za

osobu, která prokázala předpoklad znalosti českého jazyka podle § 3 odst. 1 písm. e) zákona č. 563/2004 Sb., ve znění účinném ode dnenabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2020, s výjimkou ustanovení čl. I bodu 65, který nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2021.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

OBECNÁ ČÁST

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je předkládán v souladu s Plánem legislativních prací vlády na zbývající část roku 2018. Návrh zákona navazuje na Programové prohlášení vlády (usnesení vlády České republiky ze dne 27. června 2018 č. 445), pokud jde o záměr posílit postavení ředitele školy jako manažera, především v oblasti řízení lidí a pedagogického procesu, a o zvýšení zapojení odborníků z praxe do výuky a záměr řešit palčivý problém nedostatku učitelů odborného výcviku ve středním odborném vzdělávání. Programový cíl posílit postavení ředitele se tímto návrhem naplňuje v mezích předmětu úpravy zákona o pedagogických pracovnících – v oblasti úpravy kvalifikačních předpokladů pedagogických pracovníků a v oblasti zajišťování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje právní postavení pedagogických pracovníků: předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, odchylky při sjednávání doby trvání pracovního poměru na dobu určitou pedagogických pracovníků, pracovní dobu pedagogických pracovníků a jejich další vzdělávání a kariérní systém pedagogických pracovníků.

Zákon č. 197/2014 Sb., kterým se měnil zákon č. 563/2004 Sb., mimo jiné umožnil posílit postavení ředitelů škol a školských zařízení (dále jen „ředitelů škol“) v oblasti uznávání předpokladů odborné kvalifikace pedagogických pracovníků. Školy dostaly možnost přijmout do zaměstnání jako učitele výkonné umělce, výtvarné umělce nebo uznávané odborníky v oboru, ovšem za podmínky, že ve svém oboru praktikují a že výše jejich pracovního úvazku nepřesáhne polovinu stanovené pracovní doby. Vedle toho tento zákon výslovně umožnil školám zajistit výchovu a vzdělávání i osobami, které nesplňují předpoklad odborné kvalifikace, ale pouze po nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu. Jako další podmínku tento zákon stanovil, že škola musí mít podloženo, že nemůže nalézt pracovníky odborně kvalifikované. V praxi se však ukazuje, že toto řešení není dostatečné, a to zejména tam, kde škola zaměstná perspektivního učitele, který po nástupu do zaměstnání začíná studium k získání odborné kvalifikace. Požadavek na splnění předpokladu odborné kvalifikace před vstupem do profese učitele, byť vytváří předpoklad pro náležitou úroveň

vzdělávání, se ukazuje jako praktická komplikace. Je to ředitel školy, kdo v konečném důsledku podle školského zákona odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb a za to, že škola poskytuje vzdělávání a školské služby v souladu se školským zákonem.

Zákon č. 563/2004 Sb. upravuje také systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, stanoví pedagogickým pracovníkům povinnost dalšího vzdělávání, kterým si obnovují, udržují a prohlubují kvalifikaci, a dále možnost účasti na dalším vzdělávání, kterým si svoji odbornou kvalifikaci zvyšují. Zákon současně stanoví, ve kterých vzdělávacích institucích se další vzdělávání pedagogických pracovníků uskutečňuje. Zárukou toho, že se pedagogickým pracovníkům dostane kvalitního vzdělávání, jsou v současném systému hlavně akreditace vzdělávacích institucí a vzdělávacích programů. Zákon č. 563/2004 Sb. také obsahuje kontrolní pravomoc Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Efektivní výkon kontrolní činnosti MŠMT je však s ohledem na aktuální rozsah akreditací vzdělávacích programů (cca 10 tisíc každý rok, přičemž doba jejich platnosti jsou 3 roky) limitovaný.

Pokud jde o další témata tohoto návrhu novely zákona č. 563/2004 Sb., pak platný právní stav nestanoví minimální úroveň pro prokázání znalosti českého jazyka jako jednoho z kvalifikačních předpokladů pedagogických pracovníků. Co se týká způsobů získání odborné kvalifikace asistentů pedagoga, zná zákon č. 563/2004 Sb. dvě kategorie těchto asistentů: asistenta pedagoga, který vykonává přímou pedagogickou činnost ve třídě, ve které se vzdělávají děti nebo žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, nebo ve škole zajišťující vzdělávání dětí a žáků formou individuální integrace, pro něhož jsou požadavky na odbornou kvalifikaci vyšší (nejméně na úrovni stupně středního vzdělání s maturitou), a asistenta pedagoga, který vykonává přímou pedagogickou činnost spočívající v pomocných výchovných pracích ve škole, ve školském zařízení pro zájmové vzdělávání, ve školském výchovném a ubytovacím zařízení, ve školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, nebo ve školském zařízení pro preventivně výchovnou péči, pro něhož jsou požadavky na odbornou kvalifikaci nižší. Platný právní stav nepočítá s kategorií asistenta pedagoga, který vykonává přímou pedagogickou činnost při výuce uměleckého odborného předmětu v hudebním nebo tanečním oboru vyšší odborné školy nebo konzervatoře, zejména formou korepetic. Konečně platný právní stav nijak neupravuje péči o začínající učitele (jejich uvádění do profese). S tímto prvkem podpory profesního rozvoje učitelů však počítá platné znění § 161 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Platný právní stav není v rozporu se zákazem diskriminace ani nemá vliv na rovnost mužů a žen.

Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

V souladu s programovými cíli vlády tento návrh v mezích předmětu úpravy zákona o pedagogických pracovnících posiluje postavení ředitelů škol a jejich odpovědnosti v oblasti odborné a pedagogické úrovně vzdělávání a školských služeb a v oblasti vytváření podmínek pro další vzdělávání pedagogických pracovníků [§ 164 odst. 1 písm. c) a e) zákona č. 561/2004 Sb.]. Návrhem se posílí odpovědnost ředitelů škol při zaměstnávání učitelů jak všeobecně-vzdělávacích předmětů, tak učitelů ve středním odborném školství, tzv. odborníků

z praxe (možnost zaměstnat tyto osoby i v rozsahu stanovené pracovní doby, aniž by v době vzniku jejich pracovního poměru tyto osoby splňovaly předepsanou odbornou kvalifikaci) a při plánování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, zejména pokud jde o vzdělávací aktivity průběžného vzdělávání (k prohlubování odborné kvalifikace). Návrhem současně dojde k posílení možností ředitelů škol zajišťovat účinné uvádění začínajících učitelů.

Zákon č. 563/2004 Sb. bude i po přijetí tohoto návrhu vycházet z principu, že jedním z předpokladů pro výkon činnosti pedagogických pracovníků je odborná kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost, kterou pedagogický pracovník vykonává. Zákon stanoví požadavky na dosažení určitého formálního vzdělání jako předpokladu pro úspěšný výkon povolání. Výjimky z této zásady jsou dány specifiky některých skupin učitelů, u nichž již platné znění zákona č. 563/2004 Sb. volí zvláštní způsoby právní úpravy. Jedná se o pedagogy-rodilé mluvčí, kteří pracují v České republice a kteří zde mohou dosáhnout odborné kvalifikace jen obtížně, a dále o pedagogy, kteří jsou zároveň umělci, trenéry nebo odborníky z praxe, ve školách pracují pouze na menší část úvazku a u nichž je pro vzdělávání přínosem právě jejich činnost mimo obor školství. Nově sem návrh zařazuje pedagogy volného času a učitele odborného výcviku. U těchto dvou skupin pedagogických pracovníků tento návrh přichází s možností splnit předepsanou odbornou kvalifikaci získáním odpovídající profesní kvalifikace podle zákona o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Naopak tento návrh novely zákona zvyšuje požadavky na odbornou přípravu asistentů pedagoga a zpřesňuje požadavky na odbornou kvalifikaci speciálních pedagogů.

Návrh umožní řediteli školy uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele druhého stupně základní školy nebo střední školy (všeobecně-vzdělávacích předmětů, odborných předmětů, praktického vyučování nebo odborného výcviku) osobě, která dosud nezískala odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost učitele, splňuje ale podmínku požadovaného stupně vzdělání a v případě tzv. odborníků z praxe též podmínku odbornosti (získala odpovídající vzdělání a praxi v oboru). Všechny tyto osoby, jimž ředitel školy uzná předpoklad odborné kvalifikace, budou moci přímou pedagogickou činnost vykonávat nejdéle po dobu tří let. Aby mohly i nadále ve svém zaměstnání setrvat po uplynutí těchto tří let, musí tyto osoby splnit předpoklad odborné kvalifikace, tedy tzv. doplnit si pedagogické vzdělání (typicky v programu celoživotního vzdělávání vysoké školy). Tento návrh má za cíl otevřít vstup do profese učitele také kandidátům, kteří prošli odbornou přípravou v jiných oblastech vzdělávání a u nichž ředitelé škol v průběhu jejich započaté praxe shledají, že jsou pro povolání učitele vhodné.

Hlavní principy navrhované právní úpravy nejsou v rozporu se zákazem diskriminace ani nemají vliv na rovnost mužů a žen.

Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Návrh zákona vychází vstříc praktickým potřebám ředitelů škol. To se týká jak rozšíření pravomoci ředitele školy uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele za splněný. Návrhem se podle předpokladu zlepšují podmínky pro zapojení odborníků z praxe ve středním odborném vzdělávání.

MŠMT předpokládá, že návrh ve svém celku pomůže přivést do profese učitele další vhodné kandidáty, kteří prošli odbornou přípravou v jiných oblastech vzdělávání. To přispěje k mírnění již nastávajícího nedostatku učitelů, který se má navíc v důsledku stárnutí učitelských

sborů dále stupňovat. Z dostupných dat vyplývá, že průměrný věk učitele ve středních školách je 49,4 roku a učitele na druhém stupni základní školy 46,4 roku, v regionálním školství jako celku pak 47,2 roku, přičemž v následujícím desetiletí učitelskou profesi opustí nejsilnější ročníky a výrazný pokles bude probíhat až do roku 2035. Aby stát přizpůsobil podmínky pro získání předepsané odborné kvalifikace, připravuje MŠMT souběžně s tímto návrhem zákona standardizaci kvalifikačních studií (studia v oblasti pedagogických věd a studia pedagogiky). Tato standardizace by měla kvalifikační studia modernizovat, a to zejména pokud jde o jejich předpokládanou modulární výstavbu.

Problémem nedostatku učitelů, resp. některých aprobačních nebo specializačních, se mimo jiné zabývalo mimořádné šetření MŠMT provedené ve školách v roce 2019. Podíl škol, které označily možnost sehnat učitele na trhu práce jako významný či kritický problém (tedy trvající déle než 7 měsíců), byl nejvyšší v případě učitelů některých odborných předmětů (zejm. v oblasti strojírenství nebo elektrotechniky) a u učitelů fyziky, informatiky a chemie – ve všech případech byl tento podíl vyšší jak 85 %.

Pokud jde o úpravy rozsahu akreditací vzdělávacích programů v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, ty jednak posilují postavení – a odpovědnost – ředitele školy jako manažera, jednak MŠMT zlepšuje reálné možnosti garantovat kvalitu vzdělávacích programů, jimž udělilo akreditaci. Plánování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků i po navrhovaných úpravách zůstane jednou z hlavních oblastí péče školy o profesní rozvoj zaměstnanců – v rámci inspekční činnosti bude i nadále kontrolováno plnění školních plánů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků i jejich soulad s potřebami školy.

Cílů navrhované právní úpravy není možné dosáhnout jinak než změnou zákona č. 563/2004 Sb. Vesměs jde o úpravu již existujících pravidel. Výjimkou je návrh na formální zakotvení zvýšené péče o začínajícího učitele v jeho adaptačním období. Institut uvádění začínajícího učitele byl opuštěn v roce 2005 (vyhláška č. 61/1985 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů). Velká část škol tuto podporu svým začínajícím učitelům poskytuje, avšak v průměru je v České republice přístup začínajících učitelů k účasti na formálních zaškolovacích programech ve srovnání s vyspělými zeměmi výrazně podprůměrný (srov. např. výsledky mezinárodního šetření TALIS 2013). Primárně toto navrhované opatření cílí na podporu profesního rozvoje začínajících učitelů, a tím k zlepšování podmínek jejich práce a zvyšování motivace těchto učitelů zůstat v jejich nové profesi.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Návrh zákona se dotýká následujících ustanovení Ústavy a Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“):

Návrh zákona se dílčím způsobem dotýká působnosti správních úřadů: navazuje na již existující působnost MŠMT v oblasti financování regionálního školství. Návrh nezasahuje do činnosti územních samosprávných celků. Návrh neupravuje zmocnění k vydání žádných nových prováděcích právních předpisů, ale počítá se změnou pouze jednoho existujícího prováděcího právního předpisu (čl. 79, čl. 99 a násl.) – vyhlášky č. 317/2005 Sb.

Čl. 1 a čl. 3 odst. 1 Listiny

Návrh zákona v plné míře respektuje rovnost před zákonem a zákaz diskriminace. Speciální úprava sjednávání pracovních poměrů na dobu určitou se vztahuje na učitele z důvodu charakteristických vlastností této profese, jejíž výkon je ve většině druhů škol přímo spojen s organizací školního roku. Speciální úprava cílí i na začínajícího učitele; absolvent školy vzdělávající učitele zpravidla vyžaduje po svém nástupu do svého prvního zaměstnání pro samostatný výkon práce v plném požadovaném rozsahu podporu od svého zaměstnavatele.

Návrh zákona ctí zásadu rovnosti, včetně rovnosti mužů a žen.

Čl. 26 odst. 1 Listiny

Předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka zákon upravuje s vědomím, že stát prostřednictvím vzdělávací soustavy garantuje nejen určitý obsah a úroveň vzdělávání, ale též odborné a další předpoklady osob, které výchovu a vzdělávání ve školách a školských zařízeních zajišťují. Práva na svobodnou volbu povolání se lze domáhat pouze v mezích zákonů, které toto ustanovení provádějí. Institut adaptačního období začínajících učitelů napomůže odstraňovat neúčelné faktické překážky, které mohou odrazovat učitele od výkonu povolání, na něž se připravovali a jež si svobodně vybrali.

Čl. 33 odst. 1 a 3 ve spojení s čl. 41 odst. 1 Listiny

Návrhem je dotčeno právo na vzdělání ze strany dětí, žáků a studentů. Návrh primárně směřuje k cíli přispět ke zvýšení kvality vzdělávání ve školách. Za tímto účelem dochází k úpravám v požadavcích na odbornou kvalifikaci pedagogických pracovníků.

Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecními právními zásadami práva Evropské unie

Návrhu zákona se týkají tyto předpisy EU:

- směrnice Rady 1999/70/ES ze dne 28. června 1999 o rámcové dohodě o pracovních poměrech na dobu určitou uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV, a
- rámcové rozhodnutí Rady 2009/315/SVV ze dne 26. února 2009 o organizaci a obsahu výměny informací z rejstříku trestů mezi členskými státy.

Problematikou odborné kvalifikace pedagogických pracovníků ani jejich dalšího vzdělávání se právní předpisy Evropské unie nezabývají a nijak ji neregulují.

Návrh zákona je s právem EU plně slučitelný.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu na mezinárodní úrovni upravuje

- čl. 6 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech,
- čl. 15 Listiny základních práv Evropské unie.

Návrh zprostředkovaně chrání i právo každého na vzdělání a přístup k odbornému a dalšímu vzdělávání, které je zakotveno v

- čl. 26 Všeobecné deklarace lidských práv,
- čl. 2 dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod,
- čl. 13 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech,
- čl. 28 Úmluvy o právech dítěte,
- čl. 14 Listiny základních práv Evropské unie.

Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Návrh předpokládá dopad na státní rozpočet. Jde o náklady z titulu zavedení institutu adaptačního období začínajících učitelů a péče školy o ně. S existencí tohoto institutu počítá platné znění § 161 zákona č. 561/2004 Sb. („normativ jako roční výše výdajů státního rozpočtu na další výdaje školy související s adaptačním obdobím podle jiného právního předpisu připadající na 1 učitele v adaptačním období“). Věcně je účelem normativu zajistit školám další finanční prostředky na zvýšenou péči o učitele v adaptačním období. Všem začínajícím učitelům bude garantována doba 2 let adaptačního období, v němž bude škola těmto učitelům poskytovat zvýšenou podporu. Tato zvýšená podpora bude zahrnovat zejména péči uvádějícího učitele. Normativ proto směřuje především ke zlepšení odměňování uvádějícího učitele (z důvodu jeho většího rozsahu práce), popř. k odměňování ještě dalšího poskytovatele externí podpory učitele (např. odborníka ze sektoru služeb nebo výroby v případě odborného školství). Samo adaptační období návrh zákona definuje povinností školy zajistit průběžné a pravidelné hodnocení práce učitele, jeho metodické vedení a seznamování s podmínkami provozu školy a s její dokumentací. Celkový odhad finančních dopadů na státní rozpočet spojený se zavedením institutu adaptačního období začínajících učitelů je co do své věcné kalkulace odhadnut na 192,42 mil. Kč ročně od roku 2021 a zatím není rozpočtově plně zajištěn. Na jiné veřejné rozpočty návrh zákona žádný dopad nepředpokládá.

Podnikatelské subjekty připadají v úvahu jako akreditované instituce poskytující vzdělávací programy v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Návrh zákona těmto podnikatelským subjektům v zásadě nezakládá žádné nové povinnosti. Dochází pouze ke konkretizaci některých náležitostí poskytování akreditovaných vzdělávacích programů, a to zejména s ohledem na efektivitu kontrolní činnosti MŠMT v oblasti uskutečňování akreditovaných programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Pozitivní dopad je v tom, že převážná část vzdělávacích programů bude vyňata z mechanismu akreditace v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a vzdělávacím institucím odpadne

administrativní zátěž spojená s akreditacemi krátkodobých vzdělávacích programů (4–8 hodinových), které v nabídce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků převažují.

Z hlediska sociálních dopadů návrh primárně sleduje cíl zvýšit atraktivitu profese učitele jako početně významné části zaměstnanců ve veřejných službách. Návrh má pomoci udržet perspektivní a kvalitní učitele ve školství, zejména s ohledem na znepokojivý trend stárnutí učitelů a pokračující genderovou nevyváženost učitelských sborů. Návrhem se zlepší dostupnost a podmínky tzv. kvalifikačních studií pro uchazeče o vstup do profese učitele.

Sekundárně má návrh vliv na rodiny a specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé a osoby se zdravotním postižením, a to prostřednictvím zvýšení kvality v činnosti pedagogických pracovníků, zvláště učitelů, při výchově a vzdělávání ve školách a školských zařízeních.

Dopady na národnostní menšiny a na životní prostředí se nepředpokládají.

Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů (DPIA)

Návrh se oblasti ochrany soukromí a nakládání s osobními údaji nedotýká.

Zákon č. 563/2004 Sb. upravuje zpracování osobních údajů pro účely vedení evidence fyzických osob coby žadatelů o akreditaci vzdělávacích institucí a vzdělávacích programů (§ 25 odst. 1); tato oblast však není navrhovanou právní úpravou nikterak dotčena.

Zhodnocení korupčních rizik (CIA)

Navrhovanou právní úpravou se nepředpokládá vyšší míra korupčních rizik, nežli je tomu obecně v pracovněprávních vztazích a tam, kde se rozhoduje o tom, zda daná osoba splnila předepsané podmínky a získala nebo si rozšířila kvalifikaci (maturitní zkouška, státní závěrečná zkouška, obhajoba závěrečné práce a závěrečná zkouška apod.).

Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá jakýkoliv dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K Čl. I

K bodu 1 (§ 1 odst. 1)

Jde o legislativně-technickou změnu spočívající v úpravě formulace textu. Zákon o pedagogických pracovnících primárně upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků.

K bodu 2 [§ 3 odst. 1 písm. a)]

Jde o legislativně-technickou změnu spočívající ve sladění s pojmoslovím občanského zákoníku.

K bodům 3 až 5 (§ 4 odst. 1 a 4)

Návrh zavádí konkrétní požadovanou úroveň znalosti českého jazyka pro uvedené kategorie pedagogických pracovníků. Návrh zavést minimální úroveň prokázání znalosti českého jazyka na úroveň B2, resp. u učitelů, u nichž na znalosti českého jazyka nejvíce záleží z hlediska výchovně-vzdělávacího procesu, na úroveň C1, je odrazem nutnosti tuto chybějící úroveň stanovit. Formálně dosavadní právní úprava umožňuje, aby tento kvalifikační předpoklad splnil i ten, kdo doloží znalost českého jazyka na úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, přičemž podle charakteristiky této úrovně A1 např. uživatel českého jazyka rozumí zcela základním frázím, umí jednoduchými větami popsat místo, kde žije, a lidi, které zná. Toto zpřesnění kvalifikačního předpokladu znalosti českého jazyka se uplatní u fyzických osob, s nimiž bude uzavírán pracovní poměr po dni nabytí účinnosti tohoto zákona (upraveno jedním z přechodných ustanovení tohoto návrhu).

Dále návrh umožní prokázat znalost českého jazyka pomocí jednotlivé zkoušky (§ 113 školského zákona), která svým obsahem a formou odpovídá zkoušce společné části maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury. Toto doplnění má pomoci těm, kdo nemohou prokázat znalost českého jazyka maturitní zkouškou společné části ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura (§ 78 školského zákona).

Doplnění ustanovení § 4 odst. 4 písm. d) reaguje na množství zájem škol o povolení výuky některých předmětů v cizím jazyce (výnos ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. 9/2013, kterým se upravuje postup při povolování výuky některých předmětů v cizím jazyce), kdy je předmět vyučován rodilým mluvčím. Jedná se např. o výuku občanské nauky nebo historie. Podle tohoto výnosu mají školy zajistit, aby žák ovládal vzdělávací obsah i v českém jazyce. Pro splnění této podmínky je většinou předmět alternativně vyučován dvěma učiteli.

K bodu 6 (§ 5 odst. 2)

Legislativně-technická změna navazující na změny navržené v § 24 odst. 4.

K bodu 7 (§ 5 odst. 3)

Legislativně-technická úprava. Jak vysokoškolské vzdělání v akreditovaném studijním programu, tak vzdělání v programu CŽV uskutečňovaném vysokou školou musí být zaměřeno na organizaci a řízení školství.

K bodům 8 a 9 (§ 6 odst. 1)

Návrh zvyšující dostupnost absolventů magisterského studijního programu učitelství pro první stupeň základní školy. Absolventi magisterského programu učitelství pro první stupeň základní školy získávají odbornou kvalifikaci učitelky mateřské školy teprve dalším vzděláním v programu CŽV vysoké školy v rozsahu nejméně 200 hodin. Protože ne všechny vysoké školy tento program uskutečňují, získávají kvalifikaci učitele MŠ často zkráceným studiem ve střední škole v oboru vzdělání předškolní a mimoškolní pedagogika. Tato změna je též praktická v podmínkách škol v menších obcích, které spojují jak mateřskou školu, tak třídu nebo třídy prvního stupně základní školy.

K bodu 10 (§ 7 odst. 1)

Legislativně-technická formulační úprava. Odbornou kvalifikaci učitele 1. st. ZŠ nemůže nikdy získat osoba, která by dosáhla jen bakalářského stupně vzdělání.

K bodu 11 (§ 7 odst. 1)

Návrhem se umožňuje zajistit výuku předmětů výchovného zaměření (např. výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova) též absolventu magisterského studia učitelství pro druhý stupeň základní školy např. s „aprobací“ pro výtvarnou výchovu. Takový učitel již dnes vyučuje na 2. st. ZŠ a ředitel plně organizované školy ho může pověřit také výukou na prvním stupni základní školy; v málotřídních školách (ve školách bez druhého stupně) však tento učitel výtvarnou výchovu vyučovat nemůže.

Návrhem se dále umožňuje zajistit výuku předmětů výchovného zaměření (výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova...) též vychovateli. Toto řešení je praktické zejména v základních školách v malých obcích, neboť tyto školy jen těžko získávají odborně kvalifikovaného učitele jen pro část úvazku.

K bodu 12 (§ 7 odst. 2)

Návrhem se umožňuje získat vzděláním v programu CŽV na VŠ kvalifikaci učitele 1. st. ZŠ absolventům magisterských studijních programů speciální pedagogiky neučitelského zaměření.

K bodům 13, 14, 18 a 23 (§ 7a, § 8 a § 9)

Navrhované ustanovení obsahuje společné způsoby získání odborné kvalifikace učitelů druhého stupně základní školy a všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy. Tato pravidla jsou pak vypuštěna z ustanovení § 8 a § 9. Nově se navrhuje dostupnost absolventů studia učitelství pro střední školy s výukou na druhém stupni základních škol [písm. a)]. Klíčové je doplnění písm. b), které umožňuje výkon přímé pedagogické činnosti absolventům jakéhokoli magisterského studijního programu, a to pokud absolvuje studium k získání tzv. pedagogické způsobilosti. Tímto studiem bude i nadále akreditovaný bakalářský studijní program zaměřený na přípravu učitelů nebo program celoživotního vzdělávání uskutečňovaný vysokou školou a zaměřený na přípravu učitelů. Délku doby 3 let, během níž budou moci učitelé podle písm. b) splnit předpoklad odborné kvalifikace, stanoví nově doplňovaný § 9a odst. 1.

Vypouští se způsob získání odborné kvalifikace učitelů tělesné výchovy v akreditovaném magisterském studijním programu zaměřeném na tělesnou výchovu a sport. Ke změně

dochází v návaznosti na nový způsob akreditací studijních programů – pokud tyto programy připravují učitele, jsou podle nového způsobu akreditací akreditovány v oblasti vzdělání učitelství. Podle přechodných ustanovení pak zůstává odborná kvalifikace absolventů těchto studijních programů zachována.

K bodu 15 (§ 8)

Vypuštění způsobu získání odborné kvalifikace absolventů studia neučitelského zaměření speciální pedagogiky navazuje na nové znění § 7a. Absolventi těchto programů spadnou pod § 7a písm. b).

K bodu 16 (§ 8)

Doplňuje se, že absolvent magisterského studia učitelství pro první stupeň základní školy splní předpoklad odborné kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost ve škole nebo třídě zřízené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nově též studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku.

K bodům 17, 19 a 24 (§ 8 a § 9)

Legislativně-technická úprava odkazu, která souvisí s návrhem § 7a.

K bodům 20 až 22 (§ 9 odst. 4 a 5)

U učitelů odborného výcviku se navrhuje využít jako způsob získání odborné kvalifikace též existující profesní kvalifikaci pro činnost instruktora u poskytovatele praktického vyučování.

K bodu 25 [§ 9 odst. 6 písm. c)]

Návrh doplňuje možnost získat odbornou kvalifikaci učitele praktické školy jednoleté nebo praktické školy dvouleté vzděláním podle § 7 odst. 2 nebo § 8 odst. 1 (učitel základní školy, který získal odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost ve škole nebo třídě zřízené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami).

K bodu 26 (§ 9a)

Navržené ustanovení umožňuje řediteli školy uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele za splněný na dobu nejdéle 3 let. U tzv. učitelů-odborníků z praxe ve středním odborném školství je navíc jako podmínka stanovena délka nejméně 5 let praxe v oboru a podmínka charakteru dosaženého vzdělání, které musí odpovídat charakteru vyučovaného předmětu.

K bodu 27 (§ 12)

Odbornou kvalifikaci učitele jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, resp. učitele cizího jazyka v základní škole nebo střední škole, nemůže získat osoba, která by dosáhla jen bakalářského stupně vzdělání. Textací ustanovení je proto třeba upravit tak, aby i slovní vyjádření tuto zásadu odráželo. To, že předchozí právní předpisy umožňovaly získat odbornou kvalifikaci učitele cizího jazyka také v jednooborovém bakalářském studijním programu zaměřeném na přípravu učitelů daného jazyka, zůstává nedotčeno s ohledem na § 30 zákona o pedagogických pracovnících.

K bodu 28 (§ 15)

Legislativně-technická úprava odkazu.

K bodu 29 (§ 16 odst. 1)

Navrhované doplnění možnosti získat odbornou kvalifikaci vychovatele na úrovni středního vzdělání s maturitou ve spojení se studiem pedagogiky pro vychovatele souvisí s navrhovanou změnou posílení požadovaného rozsahu odborné přípravy asistentů pedagoga podle § 20 odst. 1 zákona.

K bodům 30 až 36 (§ 17)

Legislativně-technická úprava spočívající ve vypuštění nadbytečných pravidel týkajících se absolventů jiného vysokoškolského studijního programu nebo akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy. U pedagogů volného času se navrhuje využít jako další způsob získání odborné kvalifikace též existující profesní kvalifikaci vedoucí volnočasových aktivit dětí. Úprava odstavce 4 zpřesňuje, že se toto ustanovení (písemné uznání předpokladu odborné kvalifikace ředitelem) se týká pedagogů volného času vykonávajících dílčí přímou pedagogickou činnost v zájmovém vzdělávání ve školách a školských zařízeních pro zájmové vzdělávání.

K bodům 37 a 38 (§ 18)

Úprava umožní získat odbornou kvalifikaci speciálního pedagoga také absolventům dvouoborového studia – např. v magisterském programu zaměřeném na přípravu učitelů českého jazyka a zároveň studia speciální pedagogiky.

K bodům 39 až 51 (§ 20)

Úpravy požadavků na odbornou kvalifikaci asistentů pedagoga v odstavci 1 reagují na poznatky z implementace společného vzdělávání. Cílem návrhu úpravy je potřeba zvýšení požadavků na odbornou přípravu asistenta pedagoga, který vykonává přímou pedagogickou činnost ve třídě, ve které se vzdělávají děti nebo žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, nebo ve škole zajišťující vzdělávání dětí a žáků formou individuální integrace. Rozsah studia pedagogiky, jímž bude možné získat odbornou kvalifikaci asistenta pedagoga, bude zvýšen na úroveň studií v oblasti pedagogických věd. Úpravy se nedotknou způsobů získání odborné kvalifikace těch, kdo jsou absolventy oborů vzdělání, vzdělávacích nebo studijních programů v oblasti pedagogických věd (např. učitelství, vychovatelství, speciální pedagogika atd.), nýbrž pouze absolventů oborů vzdělání, vzdělávacích nebo studijních programů ostatních (nepedagogických). Odborná příprava bude posílena ze současného nejnižšího rozsahu 80, resp. 120 hodin.

Nově se navrhuje přiznat odbornou kvalifikaci asistenta pedagoga absolventům studia psychologických věd nebo studia zaměřeného na sociální práci.

S ohledem na přechodná ustanovení nebude dotčena odborná kvalifikace asistentů pedagoga, pokud ji získali před nabytím účinnosti tohoto zákona nebo zahájili studium k jejímu získání před nabytím účinnosti tohoto zákona. Požadavky na odbornou kvalifikaci asistenta pedagoga, který vykonává přímou pedagogickou činnost spočívající v pomocných výchovných pracích ve škole, ve školském zařízení pro zájmové vzdělávání, ve školském

výchovném a ubytovacím zařízení, ve školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, nebo ve školském zařízení pro preventivně výchovnou péči, se nezvyšují.

V novém odstavci 3 se zavádí nová kategorie asistenta pedagoga, který vykonává přímou pedagogickou činnost při výuce uměleckého odborného předmětu ve vzdělávacím programu v konzervatoři anebo v oboru vzdělání Hudba, Zpěv, Tanec, Hudebně dramatické umění vyššího odborného vzdělávání (korepetitor).

K bodům 52 a 53 (§ 21)

Úpravy požadavků na odbornou kvalifikaci trenérů mají za cíl zvýšit požadovaný stupeň vzdělání trenérů – a to nejméně na úroveň středního vzdělání s maturitní zkouškou.

K bodům 54 a 55 (§ 22 odst. 3 až 8)

Odstavec 3 rámcově definuje studium pro asistenty pedagoga, a to analogicky ke studiu pedagogiky. Navržená úprava ustanovení odst. 4 má za cíl reagovat na nastoupený trend vyšší regulace přípravného vzdělávání pedagogických pracovníků (tento trend se projevuje též v oblasti akreditace studijních programů vysokých škol). Navrhuje se, aby všechny programy celoživotního vzdělávání uskutečňované vysokými školami musely být akreditovány v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, pokud se ve spojení s nimi získává podle tohoto zákona odborná kvalifikace pedagogického pracovníka (tzv. kvalifikační studia). Konkrétní požadavky na tento druh studia, zejména minimální hodinovou dotaci, stanoví vyhláška č. 317/2005 Sb. v § 2 (studium v oblasti pedagogických věd) a § 6 (studium k rozšíření odborné kvalifikace). Návrh má za cíl odstranit stav, kdy lze ve spojení s absolvováním programu CŽV uskutečňovaného vysokou školou získat odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka i v případě, že program nebyl vysokou školou akreditován v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, a nemusel tedy splňovat ani rámcové obsahové požadavky (např. na složku pedagogickou, psychologickou a didaktickou), ani požadavky na minimální rozsah (např. 250 hodin).

V případě odstavců 5 až 8 nedochází proti současnému znění k významným změnám. Vlivem více novelizací předmětných ustanovení, které však sebe vzájemně nebraly v potaz. Navrhuje se uvést odstavce 5 až 8 tak, aby nebylo žádných pochyb o tom, jak má § 22 znít. V odstavci 5 se provádí legislativně-technická úprava odkazu a provádí formulační úprava týkající se vztahu vyučovaného předmětu a absolvovaného bakalářského studijního programu. Tato změna má za cíl zajistit, aby mezi vyučovaným předmětem a studijním programem byla alespoň souvislost, nikoli nutně to, aby si vyučovaný předmět a studijní program vzájemně (svým charakterem) odpovídaly.

V odstavci 7 dochází k upřesnění, pro které pedagogické pracovníky není možné uplatnit ustanovení věty první odstavce; jde zejména o případy, kdy učitel splňuje odbornou kvalifikaci pouze pro výuku některého předmětu nebo kdy nepřipadá v úvahu, že by v rámci svého druhu práce sjednaného v pracovní smlouvě mohl vykonávat ještě jinou činnost, než pro kterou splňuje předpoklad odborné kvalifikace.

K bodům 56 až 58 (§ 23a)

Ustanovení vyjasňuje vztah ustanovení § 23a zákona o pedagogických pracovnících k § 39 odst. 4 zákoníku práce. Zrušuje se zvláštní úprava odstavce 3 platná jen pro pedagogické pracovníky – uplatní se obecná úprava zákoníku práce.

K bodům 59 až 64 (§ 24)

Navržené ustanovení zužuje rozsah akreditací vzdělávacích programů systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, tj. vypouští z režimu akreditací vzdělávací programy k prohlubování odborné kvalifikace. V praxi se ukázalo, že akreditace těchto programů představují administrativně náročný a pro žadatele zbytečně zatěžující proces. Ani akreditační řízení, ani kontrolní činnost ministerstva při tak velkém počtu akreditovaných vzdělávacích programů (cca 10 tis. akreditovaných programů ročně) nemohou zajistit kvalitu tohoto dalšího vzdělávání. Nic se nemění na tom, že další vzdělávání v souladu s § 24 odst. 3 nadále organizuje ředitel školy, který (v plánu dalšího vzdělávání) určí způsob dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Pro další vzdělávání ke zvýšení kvalifikace (např. studium pro výchovné poradce nebo funkční studium pro ředitele škol) zůstává zachována dosavadní právní úprava, tedy i podmínka udělení akreditace, a to s ohledem na zájem na zajištění vysoké odborné úrovně těchto programů.

Konkretizace v odstavci 4 písm. b) má za cíl vyloučit pochybnosti o tom, že jde o udělení akreditace v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, tedy že udělení akreditace studijnímu programu vysoké školy nebo jiné akreditace udělené ministerstvem nenahrazuje akreditaci vzdělávacího programu v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

V odstavci 7 se navrhuje výslovně upravit postup v případě souběhu dvou důvodů pro snížení rozsahu volna k samostudiu. Dále ustanovení výslovně umožňuje vyčíslit snížený rozsah volna též se zaokrouhlením na půlden.

Vypuštění dosavadního odstavce 8 umožňuje koncipovat a uskutečňovat v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků také akreditované vzdělávací programy, které budou moci být považovány za rekvalifikaci [§ 108 odst. 2 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů].

K bodu 65 (§ 24a)

Návrh ustanovení reaguje na stav, kdy školský zákon odkazuje na „jiný právní předpis“ upravující adaptační období učitelů – původně šlo o návaznost na souběžně předložený návrh novely zákona o pedagogických pracovnících, který měl zavést kariérní systém učitelů (sněmovní tisk 959 v 7. volebním období Poslanecké sněmovny [2013–2017]). Všem začínajícím učitelům bude garantována doba 2 let adaptačního období, v němž bude škola těmto učitelům poskytovat zvýšenou podporu. Navrhované ustanovení adaptačního období rámcově definuje, a to co do obsahu a délky, a dále definuje, že každému učiteli bude škola poskytovat péči pouze po dobu 2 let od vzniku jeho vůbec prvního pracovního poměru k (jakékoli) škole; jinými slovy se bude učiteli poskytovat zvýšená péče v adaptačním období (ve smyslu tohoto zákona a školského zákona) pouze u jednoho, prvního zaměstnavatele. Poskytování této podpory bude přerušeno po dobu, kdy začínající učitel nebude vykonávat práci, tj. např. po dobu mateřské nebo rodičovské dovolené.

K bodům 66 až 74 (§ 27 a 28)

Úpravy ustanovení § 27 a 28 upřesňují některé otázky týkající se náležitostí předkládaných vzdělávacích programů a hlediska akreditační komise pro posuzování vzdělávacích programů.

K bodu 75 (§ 28a)

Ustanovení nově stanoví výčet povinností akreditované vzdělávací instituce. Tyto povinnosti jsou jednak odrazem skutečnosti, že ministerstvo vede evidenci vzdělávacích institucí a vzdělávacích programů, jednak souvisí s efektivním výkonem kontrolní činnosti ministerstva při uskutečňování akreditovaných vzdělávacích programů. S ohledem na navrhovanou změnu rozsahu akreditací v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se tyto povinnosti budou týkat vzdělávacích institucí, které budou mít vzdělávací program akreditován v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

K bodům 76 až 80 (§ 29a)

S ohledem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 550/2014 se navrhuje upravit rozsah bezúhonnosti pedagogického pracovníka. Nejvyšší soud ve jmenovaném rozhodnutí výslovně uvedl, že v případech pedagogických pracovníků je třeba vedle trestní bezúhonnosti brát v potaz i bezúhonnost morální či občanskou. Bezúhonnost pedagogického pracovníka je tímto návrhem nově upravena širěji – spáchání úmyslného trestného činu či trestného činu z nedbalosti už není omezeno pouze výkonem pedagogické činnosti. Spáchání trestného činu nově nesmí ohrozit důvěru v řádný výkon činnosti pedagogického pracovníka. Za bezúhonného se tak nebude považovat ani ten pedagogický pracovník, který se například dopustí mravnostního deliktu mimo výkon pedagogické činnosti (tedy ve svém volném čase).

Doplněno bylo také ustanovení týkající se dokládání bezúhonnosti cizinců, kteří jsou nebo byli státními občany jiného členského státu Evropské unie nebo kteří mají nebo měli adresu bydliště v jiném členském státě Evropské unie; obdobně pak doplněna pravidla pro cizince ze zemí mimo Evropskou unii.

K Čl. II

K bodu 1

Přechodné ustanovení upravuje vztah navrhované právní úpravy k rozběhlým správním řízením na úseku akreditací v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Nově už se nebudou akreditovat vzdělávací programy pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, kterým si pedagogičtí pracovníci obnovují, udržují a doplňují kvalifikaci (§ 24 odst. 1 zákona). Všechna řízení, která byla za účelem akreditace těchto vzdělávacích programů zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se ze zákona zastavují.

K bodu 2

Bod 2 přechodných ustanovení zajišťuje, že osoby, které získaly odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle dosavadního znění zákona o pedagogických pracovnících, zůstanou odborně kvalifikované i po nabytí účinnosti tohoto návrhu zákona.

K bodu 3

Bod 3 přechodných ustanovení stanoví, že odborná kvalifikace pedagogického pracovníka, který zahájil studium, jímž získal odbornou kvalifikaci, přede dnem nabytí účinnosti tohoto návrhu zákona, se bude posuzovat podle stavu účinného v době, kdy tento pedagogický pracovník toto studium zahájil.

K bodu 4

Bod 4 přechodných ustanovení stanoví, že pedagogičtí pracovníci, kteří splňují kvalifikační předpoklad znalosti českého jazyka podle platného stavu, budou splňovat tento kvalifikační předpoklad i po nabytí účinnosti tohoto návrhu zákona.

K Čl. III

Navrhované datum nabytí účinnosti dnem 1. července 2020 navazuje na konec období školního vyučování ve školním roce. Výjimkou je navrhovaná účinnost novelizačního bodu, jímž se zavádí institut adaptačního období – vzhledem k jeho vztahu k financování škol se u něho navrhuje účinnost k nejbližšímu dalšímu začátku kalendářního roku, tedy k 1. lednu 2021.

V Praze dne 27. května 2019

Ing. Andrej Babiš v.r.
předseda vlády

Ing. Robert Plaga, Ph.D., v.r.
ministr školství, mládeže a tělovýchovy